

خبر

دعوت‌نشدن دیپلمات‌های آمریکایی به المبیک تلافی به شیوه یکن

● سخنگوی وزارت خارجه چین در واکنش به تصمیم آمریکا برای بایکوت دیپلماتیک المبیک یکن گفت که چین اقدامات «تلافی‌جویانه قاطعی» در این زمینه انجام خواهد داد. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری اسپوتنیک، ژائو لیجیان، سخنگوی وزارت خارجه چین، بدون اشاره به اقداماتی که یکن در پاسخ به آن در نظر دارد، گفت: چین ناراضی‌ان خود را ابراز می‌کند و به‌شدت با تصمیم آمریکا مخالفت می‌کند. ما پیش‌تر اعتراض رسمی خود را در برابر تصمیم آمریکا نشان داده‌ایم و همچنین اقدامات متقابل شدیدی را اتخاذ خواهیم کرد. لیجیان افزود که آمریکا باید از سیاسی‌کردن ورزش و هیاهوی به‌اصطلاح «بایکوت دیپلماتیک» دست بردارد تا بر کفت‌وگو و همکاری چین و آمریکا در زمینه‌های مهم تأثیری نگذارد. او افزود: سیاست‌مداران ایالات متحده بدون اینکه به‌زای‌ها دعوت شوند به «بایکوت دیپلماتیک» تبلیغات می‌کنند. هدف این تفکر واهی و خودنمایی، سیاسی است. سخنگوی وزارت خارجه چین این تحریم را «تسخیر منشور المبیک» و «توهین جدی به ۱.۴ میلیارد چینی» خواند. از سوی دیگر لیو نیگیو، سخنگوی سفارت چین در آمریکا، در توئیت نوشت: «سیاست‌مدارانی که خواهان تحریم المبیک ۲۰۲۲ یکن هستند، این کار را به خاطر منافع و موضوعی‌گیری سیاسی خود انجام می‌دهند. در واقع، هیچ‌کس به آمدن یا حضورنداشتن این افراد اهمیتی نمی‌دهد و هیچ تأثیری بر برگزاری موفقیت‌آمیز یکن ۲۰۲۲ ندارد».

سفر وزیر خارجه اسرائیل به مصر

● یائیر لاپید، وزیر خارجه اسرئیل، این هفته و برای دیدار با سامح شِکری، وزیر خارجه مصر و مقامات بلندپایه این کشور، به قاهره سفر خواهد کرد. قرار است وزیر خارجه اسرائیل در این سفر، قضیه فلسطین، نوار غزه، مسئله اسرا و مفقودان، مسائل منطقه‌ای مانند چشم‌انداز توسعه اقتصادی در خاورمیانه علاوه بر مسائل سیاسی—امنیتی دیگر را بررسی کند. هنوز مصر تأیید یا رد نکرده است که آیا وزیر خارجه اسرائیل با عبدالفتاح السیسی، رئیس‌جمهوری مصر، دیدار خواهد کرد یا خیر، گفته می‌شود در صورت دیدار دو طرف، وزیر خارجه اسرائیل یک اثر استانی متعلق به مصر را که به صورت غیرقانونی به اسرائیل قاچاق شده بود و تاکنون نگهداری شده، تحویل دهد.

«رهبر جهان آزاد»، «قدرتمندترین زن جهان» و «پرچمدار لیبرال‌دموکراسی» القابی است که به آنکلا مرکل، صدراعظم آلمان داده‌اند؛ رهبری ۶۷ساله که پس از ۱۶ سال سرانجام امروز از قدرت کنار می‌رود. تنها «بیسمارک» و «هلموت کوهل» در دورانی طولانی‌تر از آنکلا مرکل در آلمان قدرت را در دست داشتند. بیسمارک امپراتوری عظیمی ساخت و در دوران خود در قرن نوزدهم اولین سیستم بانئستگی عمومی و مراقبت‌های بهداشتی در اروپا را در آلمان ایجاد کرد. در دوره صدراعظمی هلموت کهل رویداد تاریخی اتحاد مجدد آلمان شرقی و غربی و فروپاشی بلوک شرق رقم خورد و با روند جایگزینی یورو به‌عنوان پول واحد اتحادیه اروپا با مارک آلمان موافقت کرد. دستاوردهای مرکل اما کمی متعادل‌تر بود؛ او در ۱۶ سال صدارت خود مجموعه‌ای از بحران‌ها از بحران مالی و اقتصادی ۲۰۰۸ تا بحران پناه‌جویان و درنهایت هم‌گیری ناشی از شیوع ویروس کرونا را مدیریت کرد. مرکل در مقایسه با روبرح یوپولیتس قدرتمندی مانند دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری سابق ایالات متحده و بوریس جانسون، نخست‌وزیر بریتانیا، نماد یک رهبر محافظه‌کار معقول بود. با وجود این اولاف شولتس، جانشین مرکل، با مشکلات حل‌نشدنی بزرگی دست‌به‌گریبان خواهد بود.

با وجود توانایی‌های انکارنشدنی مرکل برای ایجاد روابط با کشورهای دیگر، او به‌خوبی توانسته به کشورش و به اتحادیه اروپا به‌عنوان تأثیرگذارترین رهبر خدمت کند اما دولت او در سطح ملی و بین‌المللی، غفلت‌های زیادی نیز داشته است و نمی‌توان تحسین از رهبری پیوسته او را با انتقادها و سرخوردگی‌های ناشی از نواقص او همراہ کرد. اخیرا بخشی از یک برنامه گفت‌وگومحور آلمانی که نخستین‌بار در سال ۱۹۹۷ پخش شده بود، دوباره در اینترنت دست‌به‌دست چرخید و سروصدا به پا کرد. در این کلیپ آنکلا مرکل که آن زمان وزیر محیط زیست دولت هلموت کوهل بود، درباره ضرورت اقدامات فوری برای مقابله با روند سریع تغییرات آب‌وهوایی صحبت می‌کرد.

صدراعظم آلمان در بخشی از سخنانش می‌گوید که هم‌تایان او با دقت کوش دهند که تأخیر در اقدام در زمینه چالش‌های آب‌وهوایی باعث افزایش هزینه‌ها نخواهد شد. او هشدار می‌دهد که خطرات شگست در این زمینه شامل گرستکی، خشک‌سالی

از رهبری پیوسته او را با انتقادها و سرخوردگی‌های ناشی از نواقص او همراہ کرد.

اخیرا بخشی از یک برنامه گفت‌وگومحور آلمانی که نخستین‌بار در سال ۱۹۹۷ پخش شده بود، دوباره در اینترنت دست‌به‌دست چرخید و سروصدا به پا کرد. در این کلیپ آنکلا مرکل که آن زمان وزیر محیط زیست دولت هلموت کوهل بود، درباره ضرورت اقدامات فوری برای مقابله با روند سریع تغییرات آب‌وهوایی صحبت می‌کرد.

صدراعظم آلمان در بخشی از سخنانش می‌گوید که هم‌تایان او با دقت کوش دهند که تأخیر در اقدام در زمینه چالش‌های آب‌وهوایی باعث افزایش هزینه‌ها خواهد شد. او هشدار می‌دهد که خطرات شگست در این زمینه شامل گرستکی، خشک‌سالی

جهان

آنکلا مرکل امروز پس از ۱۶ سال صدارت از دنیای سیاست رفت

ترک قدرت با انبوهی موفقیت و اندکی ناکامی

فشار آورد تا نیروگاه‌های هسته‌ای خود را تعطیل کند، بدون اینکه شبکه منابع انرژی تجدیدپذیر این کشور را به اندازه کافی برای پوشش کسری حاصل از تعطیلی نیروگاه‌ها گسترش دهد. «گوتتر ولف» مدیر مؤسسه تحقیقاتی بروکل در بروکسل به نیویورک‌تایمز می‌گوید: «تبعات این کم‌کاری در ۱۰ سال آینده گریبان آلمان را خواهد گرفت.» هرگز فشار زیادی به مرکل درباره سیاست‌های اساسی اقتصادی وارد نشد، زیرا اقتصاد آلمان در دوران تصدی‌اش رونق گرفته است. آلمان از این همه‌گیری

کرونا سریع‌تر از سایر کشورهای اروپایی مانند فرانسه یا ای‌تالیا نجات یافته است اما از طرف دیگر این همه‌گیری وابستگی اقتصادی آلمان به چین را نیز آشکارتر کرده است.

در سال ۲۰۰۵، چین بخشی از صادرات آلمان را به خود اختصاص داده بود. اما سال گذشته از ایالات متحده به‌عنوان بزرگ‌ترین شریک تجاری آلمان پشی گرفت. چین درحال‌حاضر بزرگ‌ترین بازار خودروسازان مطرح آلمان است. درهمین‌حال مرکل تأکید اولیه خود بر حقوق بشر را در روابط خود با دولت چین کرده و از چین عقب افتاده است. صدراعظمی مرکل تا حد زیادی نتیجه گسترش تجارت با چین بود. اما چین به‌طور فزاینده‌ای در زمینه‌هایی مانند ماشین‌آلات صنعتی و خودروهای برقی به رقیبی جهانی و سطح بالا تبدیل شده است؛ درحالی‌که آلمان در زمینه آموزش و فناوری‌های نوظهور مانند هوش مصنوعی و خودروهای برقی سرمایه‌گذاری کافی نکرده و از چین عقب افتاده است.

صدراعظمی مرکل تا حد زیادی نتیجه گسترش تجارت با چین بود. اما چین به‌طور فزاینده‌ای در زمینه‌هایی مانند ماشین‌آلات صنعتی و خودروهای برقی به رقیبی جهانی و سطح بالا تبدیل شده است؛ درحالی‌که آلمان در زمینه آموزش و فناوری‌های نوظهور مانند هوش مصنوعی و خودروهای برقی سرمایه‌گذاری کافی نکرده و از چین عقب افتاده است.

در حوزه انرژی هم چالش‌های زیادی پیش‌روی آلمان قرار دارد. مردم این کشور یگسی از بالاترین قیمت‌های انرژی را در جهان می‌پردازند، زیرا مرکل

۸ وزارتخانه در دستان ۸ زن

اولاف شولتس، صدراعظم جدید آلمان، هفت وزیر عضو حزب سوسیال‌دموکرات را به رسانه‌ها معرفی کرد که پنج نفر از آنان را زنان تشکیل می‌دهند. پیش‌تر دو حزب سبزها و دموکرات آزاد به ترتیب پنج و چهار وزیر منتخب خود برای دولت ائتلافی را معرفی کرده بودند. در مجموع هشت وزارتخانه‌ا از ۱۶ وزارتخانه آلمان به زنان سپرده شده است. با اعلام اسامی وزیران منتخب حزب سوسیال‌دموکرات ترکیب دولت جدید آلمان نهایی شد و اولاف شولتس می‌تواند امروز همراه با کابینه خود در برابر مجلس فدرال آلمان سخنرانی کند. او هنگام معرفی کابینه خود از اینکه نیمی از وزیران را زنان تشکیل می‌دهند ابراز شادمانی کرد. وزیران جدید عبارت‌اند از کارل لوتاریاخ وزیر بهداری، نانسی فیزر وزیر داخله و میهن، کریستیانه لامبرشت وزیر دفاع، کلارا گیوینش وزیر مسکن و ساختمان، سونیا شولتسه وزیر همکاری‌های اقتصادی و کمک‌های عمرانی. هوبرتوس هایل وزیر کار و امور اجتماعی در دولت چهارم مرکل از حزب سوسیال‌دموکرات در سمت خود ابقا شد. در این ترکیب خانم آالتا ناژبوک رقیب شولتس در انتخابات پارلمانی به‌عنوان وزیر خارجه، ویربت هابک، رئیس حزب بزرگ را از سر گزیدند.

فق‌ر قلمرویی

تبدیل شدند و این راه را انتخاب کردند که در هیبت توده‌های بریغش، باخشونت و خالی از هر دیدگاه روشنفکرانه‌ای و نومی از هر پیچیدگی، کشکری کنند؛ بنابراین اظهر من شمس است که ماجرا از آن رویکرد نرم (با شاید بدل‌سارانه) که خاتمی و دیگر اصلاحگران در چهار سال اخیر در مواجهه با رویدادهای اجتماعی و دگرگونی‌های سیاسی ناشی از آن در پیش گرفته‌اند بسیار فراتر است. فقر هیچ‌وقت نقطه کانونی گرایش‌های سیاسی اصلاحات نبود. اما سیاست‌های اصلاحات در دو دولت خاتمی و دولت اول روحانی به شکلی بود که فقرا دچار آن خوفناکی‌ای که نهایتاً آن رانه سیاسی مهیب را فعال می‌کند نشده بودند، یا شده بودند اما موفقیت را مناسب ندیده بودند تا به بدل‌شدن به «طبقه فرودست»، پرت‌راه‌ای از یک قوای سیاسی تعیین‌کننده تسریع کنند.

اصلاحگران و «آخرالزمان اصلاحات»

واکنش‌های اصلاح‌طلبان چه به وقایع دی ماه و چه آبان ماه با وجود تفاوت‌های جدی در محتوا اما تقریبا همگی مبتنی بر این بود که آنها قصد ندارند هژمونی این نیروی سیاسی جدید - قطعا به عنوان رقیب و احتمالاً به عنوان دشمن پروژه اصلاحات- را را به رسمیت بشناسند. نه در بیانیه کوتاه میرحسین موسوی در آبان ۹۸ اشاره‌ای به مختصات سیاسی این نیروی نوظهور شد و نه در بیانیه ۷۷ نفر که تازجاه مستولیّت آن را بر عهده گرفت کمترین کوششی برای فهم بقایای سازماندهی را در تلاشی متنازل بود. به نظر می‌رسد هدف به‌دست‌آوردن نیازهای منکوب‌کننده فردی خود، مدنیت را هم به زیر آب فروربندد. در تقویم سیاست معاصر در ایران به نظر باید تولد واقعی چنین طبقه‌ای (یعنی ظهور بی‌پاناکه و خشن و البته یکه و تنهای فقرای تحقیرشده در خیابان‌های تقریبا سراسر کشور) را دی‌ماه ۹۶ بدانیم. فقرا حتما در لحظات دیگری از تاریخ سیاسی ایران نیز حضور داشته‌اند، مثلا حتما در انقلاب علیه استبداد محمدرشاه‌پهلوی حاضر بودند اما صرفا خود را متحدی در کنار روحانیون، طبقه متوسط، روشنفکران یبوزرّوا، بازار ... می‌دیدند و اساسا آن عاملیت امروز را در خود نمی‌دیدند که بخوانند به مثابه یک فاعل تاریخی علیه همه‌چیز بشورند؛ نتهتا اهمیتی ندهند که طبقه متوسط با شورش خیابانی آنها موفق است یا خیر، بلکه بسیاری از آرمان‌ها و هنجارهای سیاسی این طبقه را هم مقابل چشمانش در هم شکنند. به این معنا که رویارویی با حکومت تنها هدف نیست، بلکه به‌زیرکشیدن مدنیتی است که طبقه متوسط سرسخنانه ۲۵ سال اخیر (اگر نگوییم یک قرن اخیر) برای آن جنگیده است. آبان ۹۸ نمایش قدرتمندتر و خشن‌تری هم بود. تلفات بالای آن رویارویی گرچه بسیار ترازیک بود، اما هم‌زمان به شکل متناقضی اعتمادبه‌نفس این طبقه را دوجندان کرد. شیخ آبان تمام اصلاحات، نیروهای مدنی و کل‌دولت را هراسناک کرد.

بخش مهمی از طبقه متوسط تحت تأثیر آن آوای خوین و سهمنگام - و البته عوامل جدی دیگر- دچار فرماندگی و افسردگی سیاسی شد. اما به شکل چشمگیرتری اقلیتی از طبقه متوسط هم مرعوب و متأثر از آبان، به ضدّ طبقه خود

کنار گذاشت و در عوض روابط اقتصادی عمیق‌تر را تشویق کرد. او میزبان رهبران چینی در برلین بود و اغلب همراه با مدیران تجاری آلمانی ۱۲ بار به یکن و دیگر شهرهای چین سفر کرد. نزدیکی و وابستگی اقتصادی آلمان با چین این کشور را بیش‌ازپیش در معرض فشار ش‌سی‌چین‌پینگ، رئیس‌جمهور چین قرار داده است. در اواخر سال گذشته، درحالی‌که آلمان به‌طور رسمی دستور کار اتحادیه اروپا را تعیین می‌کرد، مرکل و امانوئل مکرון، رئیس‌جمهور فرانسه حتی با وجود اعتراضات دولت در حال شکل‌گیری جو بایدن در واشنگتن، توافق‌نامه سرمایه‌گذاری با چین را امضا کردند و تا حد زیادی سایر متحدان اروپایی را دور زدند.

چشم‌انداز آینده

مرکل در حالی امروز قدرت را ترک می‌کند که نشانه‌هایی وجود دارد که نشان می‌دهد آلمان از نظر اقتصادی آسیب‌پذیر شده است، رقابت‌پذیری خود را از دست داده و برای آینده‌ای که بر اساس فناوری و رقابت بین ایالات متحده و چین شکل گرفته است، آمادگی ندارد. با وجود همه اینها، مرکل محبوب‌ترین رهبر سیاسی در آلمان محسوب می‌شود و نمی‌توان گفت که قطعا مردم آلمان خواهان تغییرات هستند.

پیش از دو‌سوم آلمانی‌ها می‌گویند وضعیت اقتصادی آنها خوب است. تغییر در باسکر عمومی آلمان به کنده اعمال می‌شود و به‌فaster قابل‌تشخیص است. بااین‌حال در تازه‌ترین نظرسنجی‌ها حدود ۵۲ درصد آلمانی‌ها اعتقاد دارند که دوران طلایی این کشور گذشته است و تنها ۱۹ درصد سال‌های پیش‌رو را بهتر از سال‌های گذشته می‌دانند. با تمام نقدهایی‌که به عملکرد ۱۶ساله مرکل می‌شود، باید جایگاه آلمان را در میان دیگر کشورهای اروپایی مورد قضاوت قرار داد. از نظر سیاسی، آلمان جزیره ثبات در جهانی پراز تنش و تلاطم است. اگرچه از امروز حزب و رهبر جدیدی در برلین بر سر کار خواهد آمد اما هیچ‌ک از احزابی که دولت ائتلافی را تشکیل داده‌اند، به سر اصولی مانند اقتصاد بازار یا تعهد به اتحادیه اروپا اختلاف‌نظر ندارند. اما در فرانسه ممکن است در انتخابات سال آینده ریاست‌جمهوری مارین لوپن افراط‌گرا بر سر کار بیاید و تمام مناسبات با اتحادیه اروپا را تغییر دهد اما هر تحویلی که در دیگر کشورهای اروپایی رخ دهد، این واقعیت تغییر نخواهد کرد که آلمان بدون مرکل نیز همچنان مهم‌ترین قدرت در اروپاست.

روشنفکری با رویکرد تقویت نهادهای مدنی موجود و بازسازی دولت بود، خاتمی و دیگران خیلشان راحت باشد؛ تا بی‌تظاهر و بی‌دلسردی- با عظمت این شیخ سیاسی تازه متولدشده و نقش آفرینی پرنگ خود در خلق آن روه‌ر نو شوند هیچ گفتمان روشنفکرانه‌ای - مبتنی بر دموکراسی، حزب، نهادهای مدنی- قابلیت طرح و تسری در سطح ملی نخواهد داشت. با این حال کرچه غول از چراغ آزاد شده و اگرچه این پراختن تمامیار به مسئله فقر مکن نیست. از قضا فقر قلمرویی است که به «اصلاحگران» (اصطلاح جدید خاتمی)

واک‌نش‌های اصلاح‌طلبان چه به وقایع دی ماه و چه آبان ماه با وجود تفاوت‌های جدی در محتوا اما تقریبا همگی مبتنی بر این بود که آنها قصد دارند هژمونی این نیروی سیاسی جدید - قطعا به عنوان رقیب و احتمالاً به عنوان دشمن پروژه اصلاحات- را را به رسمیت بشناسند. نه در بیانیه کوتاه میرحسین موسوی در آبان ۹۸ اشاره‌ای به مختصات سیاسی این نیروی نوظهور شد و نه در بیانیه ۷۷ نفر که تازجاه مستولیّت آن را بر عهده گرفت کمترین کوششی برای فهم بقایای سازماندهی را در تلاشی متنازل بود. به نظر می‌رسد هدف به‌دست‌آوردن نیازهای منکوب‌کننده فردی خود، مدنیت را هم به زیر آب فروربندد. در تقویم سیاست معاصر در ایران به نظر باید تولد واقعی چنین طبقه‌ای (یعنی ظهور بی‌پاناکه و خشن و البته یکه و تنهای فقرای تحقیرشده در خیابان‌های تقریبا سراسر کشور) را دی‌ماه ۹۶ بدانیم. فقرا حتما در لحظات دیگری از تاریخ سیاسی ایران نیز حضور داشته‌اند، مثلا حتما در انقلاب علیه استبداد محمدرشاه‌پهلوی حاضر بودند اما صرفا خود را متحدی در کنار روحانیون، طبقه متوسط، روشنفکران یبوزرّوا، بازار ... می‌دیدند و اساسا آن عاملیت امروز را در خود نمی‌دیدند که بخوانند به مثابه یک فاعل تاریخی علیه همه‌چیز بشورند؛ نتهتا اهمیتی ندهند که طبقه متوسط با شورش خیابانی آنها موفق است یا خیر، بلکه بسیاری از آرمان‌ها و هنجارهای سیاسی این طبقه را هم مقابل چشمانش در هم شکنند. به این معنا که رویارویی با حکومت تنها هدف نیست، بلکه به‌زیرکشیدن مدنیتی است که طبقه متوسط سرسخنانه ۲۵ سال اخیر (اگر نگوییم یک قرن اخیر) برای آن جنگیده است. آبان ۹۸ نمایش قدرتمندتر و خشن‌تری هم بود. تلفات بالای آن رویارویی گرچه بسیار ترازیک بود، اما هم‌زمان به شکل متناقضی اعتمادبه‌نفس این طبقه را دوجندان کرد. شیخ آبان تمام اصلاحات، نیروهای مدنی و کل‌دولت را هراسناک کرد.

بخش مهمی از طبقه متوسط تحت تأثیر آن آوای خوین و سهمنگام - و البته عوامل جدی دیگر- دچار فرماندگی و افسردگی سیاسی شد. اما به شکل چشمگیرتری اقلیتی از طبقه متوسط هم مرعوب و متأثر از آبان، به ضدّ طبقه خود

این نوشته و تحلیل بدون نقل قول‌های احتمالا طولانی از هگل و دیگران ممکن نیست: «فقرا نتهتا به‌واسطه پرنشانی بیرونی زیر فشارند، بلکه فشار غیظ اخلاقی نیز بر سینه‌شان است. آدم فقیر احساس می‌کند که از جانب همگان طرد شده و توسط همه مسخره می‌شود، و این منجر به بالاگرفتن غیظ درونی می‌شود. او از وجود آزاد و لابنتاهی خود آگاه است.» به نظر می‌آید آنچه تعیین می‌کند این «غیظ درونی‌فقرا» نتهتا چه سمت‌وسوی سیاسی‌ای پیدا کند، همین است که آنها احساس کنند چیزی در فقر نیست و فقرا به‌طور ذاتی، خالی از آبرو هستند. این طبقه، طبقه سابقا فقیری است که پیش‌تر می‌توانست در تقلاهایش در زندگی سخت و تلخ خود سر

سوزنی شرافت جست‌وجو کند و از یک تشویش رادیکال و هیسترلی غلب‌کننده نجات یابد. در واقع لحظه‌ای است که اعضا احساس می‌کنند دیگر به‌راستی «هیچ چیزی برای از‌دست‌دادن ندارند». برای فهم جرایب بدل‌شدن این احساسات به تکانه‌های قدرتمند سیاسی که ممکن است همه‌چیز را در خود فروبلعد باید با جان مینارد کینز همراه شد. کینز بر این باور است که در فصل سرچ‌اسپر استاندارد زندگی «میباشند. همچنین اگرم انسان‌ها به بی‌ثباتی برسند؛ آن‌ها همیشه به آزامی نخواهند مرد، زیرا کرسنگی‌کشیدن برای برخی رخوت و استیصال ناگزیر به ارغشان می‌آورد و در بعضی دیگر از انسان‌ها به بی‌ثباتی سیاسی عصبی‌تنش‌خاز و فرماندگی‌جنون آسا منجر می‌شود.» کینز ادامه می‌دهد: «این افراد در پریشان‌حالی خود ممکن است بقایای سازماندهی را در سرتکون کنند و در تلاشی متنازل برای به‌دست‌آوردن نیازهای منکوب‌کننده فردی خود، مدنیت را هم به زیر آب فروربندد.» در تقویم سیاست معاصر در ایران به نظر باید تولد واقعی چنین طبقه‌ای (یعنی ظهور بی‌پاناکه و خشن و البته یکه و تنهای فقرای تحقیرشده در خیابان‌های تقریبا سراسر کشور) را دی‌ماه ۹۶ بدانیم. فقرا حتما در لحظات دیگری از تاریخ سیاسی ایران نیز حضور داشته‌اند، مثلا حتما در انقلاب علیه استبداد محمدرشاه‌پهلوی حاضر بودند اما صرفا خود را متحدی در کنار روحانیون، طبقه متوسط، روشنفکران یبوزرّوا، بازار ... می‌دیدند و اساسا آن عاملیت امروز را در خود نمی‌دیدند که بخوانند به مثابه یک فاعل تاریخی علیه همه‌چیز بشورند؛ نتهتا اهمیتی ندهند که طبقه متوسط با شورش خیابانی آنها موفق است یا خیر، بلکه بسیاری از آرمان‌ها و هنجارهای سیاسی این طبقه را هم مقابل چشمانش در هم شکنند. به این معنا که رویارویی با حکومت تنها هدف نیست، بلکه به‌زیرکشیدن مدنیتی است که طبقه متوسط سرسخنانه

۲۵ سال اخیر (اگر نگوییم یک قرن اخیر) برای آن جنگیده است. آبان ۹۸ نمایش قدرتمندتر و خشن‌تری هم بود. تلفات بالای آن رویارویی گرچه بسیار ترازیک بود، اما هم‌زمان به شکل متناقضی اعتمادبه‌نفس این طبقه را دوجندان کرد. شیخ آبان تمام اصلاحات، نیروهای مدنی و کل‌دولت را هراسناک کرد.

بخش مهمی از طبقه متوسط تحت تأثیر آن آوای خوین و سهمنگام - و البته عوامل جدی دیگر- دچار فرماندگی و افسردگی سیاسی شد. اما به شکل چشمگیرتری اقلیتی از طبقه متوسط هم مرعوب و متأثر از آبان، به ضدّ طبقه خود

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق

۸۶۰۳۶۱۱۹

^[1] «فقرا نتهتا به‌واسطه پرنشانی بیرونی زیر فشارند، بلکه فشار غیظ اخلاقی نیز بر سینه‌شان است

^[2] «فقرا نتهتا به‌واسطه پرنشانی بیرونی زیر فشارند، بلکه فشار غیظ اخلاقی نیز بر سینه‌شان است